

WZPS-3.431.7.14.2023.ML

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 3-7 lipca 2023 r.
w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim**

Jednostka kontrolowana: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Ustroniu Morskim

Adres: 78-111 Ustronie Morskie, ul. Osiedlowa 2B

Podmiot prowadzący: Wójt Gminy Ustronie Morskie

Kontrolę przeprowadzili:

- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 89/2023 z dnia 7 czerwca 2023 r. Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

Akta kontroli str. 1 i 20-21

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 01 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim jest od 20 czerwca 2011 r. Pani Izabela Poznańska.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Ustronie Morskie.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr X/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Ustroniu Morskim z 27 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Statut Ośrodka wprowadzono Uchwałą Nr XXX/213/2017 Rady Gminy w Ustroniu Morskim z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Treść Statutu zmieniono Uchwałą Nr XXXIV/269/2021 z 29 kwietnia 2021 r. w sprawie zmiany w Statucie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim poprzez dodanie nowego zadania – prowadzenie działalności Klubu „Senior+”.

Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzono Zarządzeniem Nr 6/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim.

Akta kontroli str. 22-52

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną, wprowadzoną Zarządzeniem Nr 12/2021 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim z dnia 26 kwietnia 2021 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt i instrukcji o organizacji i zakresie działania składnicy akt w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Instrukcja stanowi Załącznik Nr 1 do Zarządzenia. Treść aktu stworzona została w porozumieniu z Dyrektorem Archiwum Państwowego w Koszalinie dnia 19 lutego 2019 r.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim posiada upoważnienie Wójta Gminy Ustronie Morskie (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej. Do wymienionych spraw nie upoważniono innej osoby.

Akta kontroli str. 53-55

II. STAN ZATRUDNIENIA I KWALIFIKACJE OSÓB ZATRUDNIONYCH

W Ośrodku zatrudnionych jest 13 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 3 pracowników socjalnych i 1 asystent rodziny (1/2 etatu).

Gmina Ustronie Morskie liczy 3.851 mieszkańców (stan wg informacji Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Gminy Ustronie Morskie z dnia 27 czerwca 2023 r.).

Zgodnie ze Sprawozdaniem MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach - liczba rodzin objętych w 2022 r. pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim wynosiła 78 (181 osób w rodzinach).

Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tysiące mieszkańców, a także proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Akta kontroli str. 61

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami pomocy społecznej powinny posiadać wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej. Z przedstawionych podczas kontroli dokumentów oraz zestawienia pracowników wynika, że Kierownik oraz pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy GOPS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „Podstawy psychiatrii dla pracowników pomocy społecznej – rozwiązywanie problemów psychiatrycznych w praktyce” (uczestniczyło 2 pracowników – 24.02.2023 r.), „Szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej” (1 pracownicy socjalni – 2022 r.), „Zapewnienie bezpieczeństwa pracowników socjalnych w trakcie wykonywania czynności zawodowych” (uczestniczyli wszyscy pracownicy socjalni – 15.11.2022 r.), „Praca z dziećmi i rodzinami, które doświadczyły straty, porzucenia – pomoc w przeżywaniu żałoby oraz zerwanych więzi” (1 pracownik – 31.03.2023 r.).

Akta kontroli str. 63-76

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W GOPS Ustronie Morskie dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do 25 dnia każdego miesiąca.

Akta kontroli str. 62

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim mieści się w budynku własności Gminy Ustronie Morskie, przekazanym Ośrodkowi na podstawie Umowy Użyczenia Nr GNP.6850.3.4.2018.GNP z dnia 15 lutego 2018 r. Ośrodek zajmuje 10 pomieszczeń o łącznej powierzchni 174,72 m². Ponadto na cele prowadzenia Klubu Seniora zawarto umowę użyczenia Nr GNP.6850.3.4a.2021.GNP z 15 lipca 2021 r., obejmującą 7 pomieszczeń o łącznej powierzchni 85,70 m². GOPS w Ustroniu Morskim wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Akta kontroli str. 88-96

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Sp. z o.o. Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka sprawuje informatyk zatrudniony w ramach umowy zlecenie.

Przyznane świadczenia przekazywane są zgodnie z dyspozycją klientów na konta osobiste klientów. Wypłaty świadczeń realizowane są także w Kasie Banku Spółdzielczego w Białogardzie Oddział Dygowo na podstawie przygotowanych list wypłat. Terminy wypłat świadczeń są wskazane w treści decyzji przyznających pomoc, podaje się również informację o sposobie przekazania środków.

Ośrodek nie dysponuje samochodem służbowym. Pracownicy socjalni docierają do oddalonych środowisk podopiecznych prywatnymi samochodami w ramach zawartych umów na użytkowanie samochodu prywatnego do celów służbowych.

III. OGÓLNE ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Rada Gminy Ustronie Morskie podjęła następujące uchwały:

- Nr VIII/63/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- Nr XLI/325/2018 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Ustronie Morskie;
- Nr II/11/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr II/10/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Akt został zmieniony Uchwałą Nr LX/467/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 – kryteria podwyższono do 200%.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Zgodnie z art. 16 b. 1. ustawy o pomocy społecznej gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych.

Rada Gminy Ustronie Morskie podjęła Uchwałą Nr XLIV/327/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy na lata 2022-2032. Poprzednio obowiązująca Strategia wprowadzona była Uchwałą Nr XXXII/239/2017 z dnia 26 kwietnia 2017 r. Realizacja strategii jest monitorowana. Corocznie sporządzany jest raport z jej realizacji - *ostatni Raport z monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ustronie Morskie* sporządzono za 2022 r.

Dokument przekazano Radzie Gminy w Ustroniu Morskim pismem z dnia 4 lipca 2023 r. Nr GOPS07171/03/413.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

GOPS w Ustroniu Morskim corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ostatnią, za rok 2022, sporządzono i przekazano za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej w dniu 27 kwietnia 2023 r. oraz Radzie Gminy Ustronie Morskie w dniu 28 kwietnia 2023 r. Ocenę zasobów pomocy społecznej za rok 2021 sporządzono w wyznaczonym terminie oraz przekazano za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej w dniu 28 kwietnia 2022 r. oraz Radzie Gminy Ustronie Morskie w dniu 28 kwietnia 2022 r.

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz sprawozdanie roczne MRiPS-03 Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

GOPS w Ustroniu Morskim sporządza corocznie *Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim*. Ostatnie, za rok 2022, przekazano pismem GOPS.KK/032/66/2023 dnia 25 kwietnia 2023 r. Radzie Gminy Ustronie Morskie. Sprawozdanie za rok 2021 przekazano pismem GOPS.KK/032/171/2022 dnia 28 kwietnia 2022 r. Radzie Gminy Ustronie Morskie.

IV. PRYZNAWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ SPOSÓB ORGANIZOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Pomocy w formie zasiłku stałego w 2022 r. udzielono 10 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych, wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 43.642 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 61/74/2022

Decyzja Nr 107/41/2022

Decyzja Nr 113/131/2023 (świadczenie zostało przyznane od miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku, tj. 1.03.2023 r., a wniosek wraz z kompletem dokumentów wpłynął 17.04.2023 r.)

Decyzja Nr 15/78/2022

Decyzja Nr 46/58/2022

Decyzja Nr 6/240/2022

Decyzja Nr 3/165/2022 (świadczenie przyznano od dnia przeprowadzenia wywiadu 6.05.2022 r., a nie od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek, tj. od 1.05.2022 r.; ze względu na orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności od 3.01.2022 r. był uprawniony do zasiłku stałego)

Decyzja Nr 40/79/2022 (decyzja o zmianie wysokości zasiłku stałego zawiera błąd formalny – powinna być wydana „z urzędu”, ze względu na zmianę przepisów ustawy, a wpisano „po rozpatrzeniu wniosku z 1.03.2022 r.”, który nie istnieje, ponadto wskazana data wniosku jest późniejsza niż data wydania decyzji – 3.01.2022 r.).

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

W trzech spośród skontrolowanych spraw stwierdzono opisane wyżej błędy. Świadczenie zostało przyznane niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Przepis ten stanowi, że świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Przyznanie zasiłku stałego z pomocy społecznej zależne jest m.in. od stopnia niepełnosprawności. We wskazanych przypadkach świadczeniobiorcy posiadali orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (uprawnienie do świadczenia) z datą wcześniejszą niż miesiąc złożenia przez nich wniosku o przyznanie świadczenia w postaci zasiłku stałego. Świadczenie to wówczas należy przyznać, bez względu na dzień złożenia wniosku, za cały miesiąc i w pełnej wysokości. Ośrodek natomiast przyznał w jednym przypadku świadczenie od dnia przeprowadzenia wywiadu, a w drugim przypadku – od miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (w celu wyrównania przerwy w wypłacie świadczenia).

Jedna ze wskazanych decyzji o zmianie wysokości zasiłku stałego zawiera błąd formalny – powinna być wydana „z urzędu”, ze względu na zmianę przepisów (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej - Dz.U. z 2021 r., poz. 1296), a wpisano w jej treści „po rozpatrzeniu wniosku z 1.03.2022 r.”. Takiego wniosku nie odnotowano w aktach sprawy, ponadto wskazana data wniosku jest późniejsza niż data wydania decyzji – 3.01.2022 r.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystało 129 osób z terenu funkcjonowania GOPS w Ustroniu Morskim. Łączny koszt programu to 146.017,00 zł, z czego 100.000,00 zł z udzielonej dotacji, a 46.017,00 zł ze środków własnych gminy.

Główną formą pomocy były świadczenia w postaci pieniężnych zasiłków celowych - skorzystało z nich ogółem 122 osób na łączną kwotę 128.895,00 zł. Udzielano także pomocy w formie posiłków - ze wsparcia w tej formie skorzystały 24 osoby (24 uczniów szkół). Koszt zrealizowanych w 2022 r. posiłków wyniósł ogółem 17.122,00 zł.

Posiłki dla osób z terenu objętego działaniem GOPS w Ustroniu Morskim realizowane były w Szkole Podstawowej w Ustroniu Morskim i w Przedszkolu w Ustroniu Morskim. Przygotowaniem posiłków zajmuje się kuchnia przedszkola i dostarcza do Szkoły specjalnym sprzętem gastronomicznym. Za jakość dostarczanych posiłków odpowiedzialni są kierownicy jednostek.

Dzieci i młodzież ucząca się w innych szkołach poza terenem gminy, wymagająca pomocy w tym zakresie, korzysta z żywienia zorganizowanego w szkole, do której uczęszcza. GOPS przyznaje na ten cel zasiłki pieniężne celem rozliczenia się z organizatorem żywienia.

Osoby dorosłe, w szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. osoby starsze, niepełnosprawne) korzystają z posiłków przygotowanych przez firmę zewnętrzną. Otrzymują na ten cel świadczenie pieniężne, z którego opłacają dostarczone posiłki.

W uzasadnionych przypadkach, jak również w dni wolne od pracy, potrzebującym rodzinom udziela się pomocy w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 202/63/2023

Decyzja Nr 172/66/2023

Decyzja Nr 96/53/2023

Decyzja Nr 251/46/2023

Decyzja Nr 4/21/2023

Decyzja Nr 54/10/2023

Decyzja Nr 64/110/2023

Decyzja Nr 58/108/2023

Decyzja Nr 195/7/2023

Decyzja Nr 28/61/2023

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr 239/54/2023

Decyzja Nr 240/55/2023

Decyzja Nr 241/56/2023

Decyzja Nr 8/260/2022

Decyzja Nr 5/25/2023

Decyzja Nr 6/26/2023

Decyzja Nr 94/51/2023

Decyzja Nr 95/52/2023

Decyzja Nr 30/20/2023

Decyzja Nr 58/24/2023

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Gminy w Ustroniu Morskim przyjęła Uchwałę Nr II/10/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Akt został zmieniony Uchwałą Nr LX/467/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 – kryteria podwyższono do 200%. Uregulowano tymi aktami zasady oraz kryteria dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w ramach omawianego Programu.

Przyjęto ponadto Uchwałę Nr II/11/2018 z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, umożliwiającą udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie posiłku na wniosek Kierownika szkoły. Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano takiej pomocy.

Osoby, którym przyznano świadczenia, spełniały warunki uczestnictwa w programie „Posiłek w szkole i w domu”. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja była kompletna. Wnioski oznaczono datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe (jednak w dwóch skontrolowanych przypadkach data przeprowadzenia wywiadu była późniejsza niż data wydania decyzji), poprawnie ustalano w nich sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy.

Akta kontroli str. 84-86 i 130-137

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były w 2022 r. z powodu długotrwałej choroby (dla 8 osób z 8 ogółem przyznanych). Łącznie wydatkowano kwotę 23.571 zł (całość wypłacana była w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 37/43/2022

Decyzja Nr 59/33/2022

Decyzja Nr 31/85/2022
Decyzja Nr 89/355/2022
Decyzja Nr 178/126/2022

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem. Gmina Ustronie Morskie nie skorzystała z możliwości podwyższenia minimalnych kwot zasiłku okresowego w drodze uchwały. Art. 147 ust. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej określa, że gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w wysokości minimalnego zasiłku okresowego w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej względnie rodziny.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano w nich poprawnie sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Jednak w dwóch skontrolowanych przypadkach data przeprowadzenia wywiadu była późniejsza niż data wydania decyzji w sprawie. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto w 2022 r. 55 osób, w tym 9 osobom przyznano zasiłki celowe specjalne. Koszt przyznanych świadczeń to 159.155,00 zł, w tym 18.230,00 zł na specjalne zasiłki celowe.

Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opału, posiłków, odzieży, obuwia. Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 130/4/2022
Decyzja Nr 1/303/2022
Decyzja Nr 49/247/2022
Decyzja Nr 88/354/2022
Decyzja Nr 10/163/2023
Decyzja Nr 8/112/2023

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 39 ust. 1 i 2 oraz art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych. Wnioski o przyznanie omawianych zasiłków oznaczone zostały datą wpływu, poprawnie ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

W trzech spośród skontrolowanych decyzji pomoc w postaci zasiłków celowych lub specjalnych zasiłków celowych przyznano na okres dłuższy niż jeden miesiąc (np. na 3

miesiące, 6 miesięcy). Świadczenie w postaci zasiłku celowego z zasady powinno być świadczeniem o charakterze jednorazowym na konkretny cel, a nie świadczeniem okresowym. Zatem przyznawanie zasiłków jedną decyzją na okres 3-6 miesięcy w stałej miesięcznie kwocie nosi znamiona świadczenia okresowego, przekracza zatem założenia art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Nie wniesiono innych zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców Gminy Ustronie Morskie w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto w 2022 r. 7 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 242.734,00 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 8/143/2023

Decyzja GOPS 8131/7/2023

Decyzja Nr 30/94/2022

Decyzja GOPS 8131/9/2022

Decyzja GOPS 8131/13/2022

Decyzja GOPS 8131/10/2022

Decyzja GOPS 8131/4/2023

Decyzja GOPS 8131/5/2023

Decyzja GOPS 8131/6/2023

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy).

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

GOPS w Ustroniu Morskim nie ma do dyspozycji na swoim terenie środowiskowego domu samopomocy. Mieszkańcy Gminy Ustronie Morskie nie wnioskowali jednak w kontrolowanym okresie o pomoc w postaci usług ŚDS.

Gmina zabezpiecza jednak potrzeby mieszkańców w zakresie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. GOPS stale współpracuje w tym zakresie z ośrodkiem zdrowia, pielęgniarką środowiskową, Oddziałem Psychiatrycznym Szpitala w Kołobrzegu, Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Kołobrzegu, a także Sądem Rodzinnym w Kołobrzegu, Stowarzyszeniem Senior w Piotrowicach, Stowarzyszeniem

FENIKS. W okresie kontroli żaden z mieszkańców gminy nie korzystał z usług ŚDS w Kołobrzegu, który oferuje miejsca mieszkańcom powiatu.

Akta kontroli str. 79-80

7. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 3/36/2023 (data przeprowadzenia wywiadu jest późniejsza niż data wydania decyzji, w treści wywiadu odnotowano błędy – dane są niespójne z decyzją)

Decyzja Nr 2/90/2022 (data przeprowadzenia wywiadu jest późniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr 5/41/2023 (data przeprowadzenia wywiadu jest późniejsza niż data wydania decyzji)

Decyzja Nr 6/105/2023 (decyzja o zmianie odpłatności za usługi powinna być wydana „z urzędu”, ze względu na wzrost dochodu świadczeniobiorcy, tj. waloryzację emerytury, a wpisano „po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4.04.2023 r.”)

Decyzja Nr 13/86/2022

Decyzja Nr 4/101/2023 (decyzja o zmianie odpłatności za usługi powinna być wydana „z urzędu”, ze względu na wzrost dochodu świadczeniobiorcy, tj. waloryzację renty, a wpisano „po rozpatrzeniu wniosku z dnia 4.04.2023 r.”; ponadto data zmiany odpłatności – 3.04.2023 r., choć wniosek, wywiad i decyzja są z 4.04.2023 r.)

Decyzja Nr 3/31/2023 (data przeprowadzenia wywiadu jest późniejsza niż data wydania decyzji, w treści wywiadu odnotowano błędy – dane są niespójne z decyzją)

Usługi opiekuńcze sprawują na terenie Gminy Ustronie Morskie pracownicy zatrudnieni w GOPS w ramach umowy o pracę (jedna osoba w pełnym wymiarze czasu pracy) oraz 3 osoby (w dniach kontroli) w ramach umowy zlecenie. Podstawowe obowiązki pracowników, ich uprawnienia oraz odpowiedzialność określone są w dokumencie „Zakres czynności opiekunki”.

Jak wynika ze *Sprawozdania rocznego z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach w 2022 r. w Gminie Ustronie Morskie z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 10 osób w łącznym wymiarze 2.516 godzin usług. Koszt zrealizowanych usług wyniósł 58.675,00 zł.*

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi.

Zakres usług, zgodny z zapotrzebowaniem i stanem zdrowia strony, określony jest w treści decyzji przyznającej pomoc. W treści decyzji wskazuje się ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych. Szczegółowy zakres świadczonych usług zawarty jest w „Zakresie czynności opiekunki”, gdzie wyszczególnia się katalog usług niezbędnych do wykonania u świadczeniobiorcy, a także inne obowiązki opiekuna, wynikające ze świadczonych usług.

W aktach podopiecznego znajduje się informacja lekarza o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług opiekuńczych oraz o konieczności pomocy innych osób w związku ze stanem zdrowia, ponadto, w razie potrzeby, dodatkowa, niezbędna dokumentacja medyczna.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Gminie Ustronie Morskie reguluje Uchwała Nr VIII/63/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja zawiera błędy – w dwóch spośród skontrolowanych spraw dane w treści wywiadu były niespójne z wydaną decyzją administracyjną (np. w kwestii wysokości ustalonego dochodu).

Ponadto zbędne było uzyskiwanie od klientów wniosków o podniesienie odpłatności za usługi w związku ze wzrostem dochodu (waloryzacja rent, emerytur). Zgodnie z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej – „Decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla na niekorzyść strony bez jej zgody w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony...”. Decyzje takie wydaje się „z urzędu”. Wątpliwość nasuwa również data zmiany odpłatności (np. od dnia 3 kwietnia, gdy wniosek, wywiad i decyzja są z 4 kwietnia 2023 r.). Zmiany odpłatności można dokonać od pierwszego dnia miesiąca.

Prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy). Wydawane decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Akta kontroli str. 270-325

8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie Gminy Ustronie Morskie nie realizowano w kontrolowanym okresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkańcy Gminy nie wnioskowali o udzielenie wsparcia w tej formie.

9. Schronienie

Gmina Ustronie Morskie nie prowadzi na swoim terenie schroniska dla osób bezdomnych, a potrzeby osób zabezpiecza zawierając umowy ze schroniskami z terenu innych gmin.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie:

Decyzja Nr 7/244/2022

Decyzja Nr 8131/2/2023

Decyzja Nr 12/165/2023

Osoba, której udzielono pomocy w formie schronienia z usługami opiekuńczymi, spełnia warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

We wskazanej wyżej sprawie nieprawidłowo naliczono odpłatność osoby bezdomnej za pobyt w schronisku. Dochód klienta nie przekraczał kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W takiej sytuacji, zgodnie z zapisem § 2 Uchwały Nr XLI/325/2018 Rady Gminy Ustronie Morskie z dnia 28 lutego 2018 r. *w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Ustronie Morskie*, osobom osiągającym dochód do 100% kryterium udziela się wsparcia w postaci schronienia nieodpłatnie. Ponadto zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej - *Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu*. W analizowanej sprawie GOPS w Ustroniu Morskim naliczył odpłatność klienta za pobyt w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi (koszt pobytu wynosił 80 zł za dobę) w wysokości 70% jego dochodu.

W treści decyzji nie określono wyraźnie, że schronienia udzielono w schronisku z usługami opiekuńczymi, ustalono to dopiero na podstawie przedstawionej dokumentacji księgowej – oferty instytucji zapewniającej schronienie oraz faktury za pobyt osoby w schronisku z usługami opiekuńczymi.

W sporządzanej dokumentacji występują błędy, np. w decyzjach administracyjnych. W jednej z analizowanych – uzasadnienie dotyczy innej osoby, umieszczonej w DPS, a także przywołano przepisy dotyczące wnoszenia odpłatności za pobyt w DPS. Ponadto, jak wynika z zapisów dokumentu, decyzja wydana została 1 stycznia 2023 r. Występują również rozbieżności danych, zawartych w decyzji i wywiadzie.

W kontrolowanym okresie Gmina Ustronie Morskie zawarła umowy na udzielenie schronienia z następującymi instytucjami:

- Stowarzyszenie MONAR – Schronisko dla Osób Bezdomnych MARKOT w Łagiewnikach, gmina Resko, (Umowa z dnia 3 stycznia 2022 r. na okres od 3 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., a następnie Umowa z 2 stycznia 2023 r. na okres od 2 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.). Umowę zawarto na realizację zadania Gminu Ustronie Morskie w zakresie zapewnienia schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy.
- Stowarzyszenie „Ryta” z siedzibą w Gdańsku, Schronisko „Ryta” w Wiślanie. Umowę zawarto na czas od 20 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2022 r. na zapewnienie 1 miejsca noclegowego dla osoby bezdomnej skierowanej z Gminy Ustronie Morskie.
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym i Bezdomnym „Wigor” Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn w Borkowie. Umowę zawarto 1 lipca 2022 r. na czas od 1 lipca 2022 r. do czasu trwania pobytu osoby bezdomnej (1 osoba).

Zgodnie z art. 48 a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej *„wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach”*. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż *gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania*.

GOPS w Ustroniu Morskim dokonał zgłoszenia miejsc w schroniskach dla bezdomnych do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr XLI/325/2018 Rady Gminy Ustronie Morskie z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Ustronie Morskie.

Poza wsparciem instytucjonalnym osobom bezdomnym przyznawano ponadto pomoc społeczną w postaci pieniężnych zasiłków np. stałych, okresowych, celowych na leki.

Pracownicy GOPS w Ustroniu Morskim, we współpracy z przedstawicielami Policji w Ustroniu Morskim, wizytują miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne, np. altany działkowe, pustostany, przystanki i inne obiekty w przestrzeni publicznej. Szczególnie w okresie jesienno-zimowym pracownicy socjalni sprawują nadzór oraz ochronę osób bezdomnych, przekonują o konieczności skorzystania z możliwości schronienia, proponują wsparcie psychologa lub podjęcie leczenia uzależnień w Stanominie, pomocy medycznej, wsparcia w postaci odzieży, skorzystania z zabiegów higienicznych. W razie odmowy przyjęcia wsparcia pracownicy socjalni sporządzają notatki służbowe. Ponadto w okresie jesienno-zimowym na stronie internetowej Ośrodka oraz Policji publikowane są apele do mieszkańców Gminy o zwrócenie uwagi na osoby narażone na trudne warunki atmosferyczne – samotne, schorowane, bezdomne, przebywające w nieodpowiednich warunkach, z prośbą o zgłaszanie takich przypadków w GOPS lub komisariacie Policji (ze wskazaniem numerów telefonów).

Akta kontroli str. 79 i 326-382

10. Mieszkania chronione

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Na terenie Gminy Ustronie Morskie nie utworzono i nie zapewniono miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Jak wynika z pisemnej informacji Kierownika Ośrodka: „Gmina nie zabezpiecza takich potrzeb ponieważ z analizy środowiska dokonanej przez pracowników socjalnych wynika, że nie ma takich potrzeb. W Gminie nie są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze. Osoby niepełnosprawne mają zapewnioną opiekę w rodzinach. Nie ma także dzieci opuszczających pieczę zastępczą, czy też innych osób zgodnie z art. 53 ustawy o pomocy społecznej. W powiecie kołobrzeskim jest aktualnie tworzone 28 mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Miejsca te będą zabezpieczały także potrzeby naszej gminy w tym zakresie.”

Zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej nie jest zatem obecnie przez Gminę realizowane. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy.

Akta kontroli str. 80

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z danymi w sprawozdaniu MRiPS-03 w kontrolowanym okresie nie wypłacano wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki. Nie wnioskowano w tym okresie o wypłatę świadczenia.

12. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. W myśl art. 44 ustawy sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zgodnie ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.2023 r., poz. 887 ze zm.) w pierwszej kolejności prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej: małżonek(ka), krewni zstępni, krewni wstępni, krewni boczni do 4 pokolenia oraz powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo do pochowania zwłok przysługuje również osobom, które dobrowolnie do tego się zobowiązały. W myśl art. 10 ust. 3 ustawy zwłoki nie pochowane przez wskazane podmioty są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Zgodnie z danymi zawartymi w Sprawozdaniu MRiPS-03 za 2022 r. Gmina Ustronie Morskie nie sprawiała pogrzebów na podstawie cytowanych wyżej przepisów ustawy o pomocy społecznej.

GOPS Ustronie Morskie w dniach kontroli nie przedstawił zespołowi kontrolującemu uchwały Rady Gminy Ustronie Morskie regulującej zasady sprawiania pogrzebu.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Rodziny z terenu Miasta Ustronie Morskie pozostawały w 2022 roku w trudniej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy Ośrodka głównie z powodu ubóstwa (73 rodziny), bezrobocia (39 rodzin), długotrwałej lub ciężkiej choroby (36 rodzin) oraz niepełnosprawności (23 rodziny).

Zgodnie z danymi zawartymi w Sprawozdaniu rocznym z udzielonych świadczeń pomocy społecznej w roku 2022 pracą socjalną objęto 78 rodzin (181 osób w rodzinach), 4 rodziny (11 osób w rodzinach) objęto pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 11/2022 Kierownika GOPS w Ustroniu Morskim na terenie gminy ustalono 3 rejony pracy socjalnej. Każdy z pracowników socjalnych prowadzi własny rejestr wpływających wniosków. Klienci Ośrodka obsługiwani są w godzinach pracy GOPS, a pracownicy socjalni tak organizują swój dzień pracy w środowiskach, by w jednostce pozostawał zawsze jeden pracownik.

Gmina Ustronie Morskie korzysta z żywności dla osób najbardziej potrzebujących w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020” współpracując w tym zakresie z PCK w Kołobrzegu. W 2022 roku z żywności skorzystało 50 rodzin z terenu Ukrainy oraz 50 rodzin z Gminy Ustronie Morskie. W omawianym zakresie współpracowano również z GOSIR w Ustroniu Morskim – pracownicy socjalni przygotowywali skierowania, przeliczali artykuły zgodnie z wytycznymi w programie, a następnie GOPS zlecał transport żywności GOSIR. Wszystkim mieszkańcom, kwalifikującym się do pomocy, wydawano żywność w określonym dniu i godzinie, bez konieczności udania się do Kołobrzegu lub Koszalina po odbiór paczek. Ponadto GOPS współpracował z Bankiem Żywności przekazując obywatelom Ukrainy artykuły spożywcze i chemiczne ze zbiórek w sklepach.

Jak wynika z informacji zawartej w Sprawozdaniu MRiPS-03 za 2022 r. w okresie objętym kontrolą w GOPS zawarto 10 kontraktów socjalnych. Podczas kontroli

przeanalizowano 4 z nich. Poza jednym, ustalenia z klientami realizowano na własnym druku „Plan współpracy”. W treści określano cele i założenia Planu, zobowiązania klienta oraz pracownika socjalnego, zagrożenia, własne zasoby i możliwości rodziny w rozwiązywaniu opisanych sytuacji oraz działania na następny okres. Nadzorowano realizację zaplanowanych działań - odręcznie sporządzono pod Planem notatkę o jego realizacji. Nie korzystano jednak z określonego przepisami wzoru kontraktu socjalnego (art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 listopada 2010 r. – Dz. U. z 2010 r. Nr 218, poz. 1439), a z własnego druku, zawierającego braki lub nieścisłości, włącznie z przywołanymi przepisami. W myśl art. 45 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej *praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny*. Podobnie art. 108 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że *w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu*.

Gmina zabezpiecza mieszkańców w pomoc w postaci poradnictwa specjalistycznego. Raz w tygodniu, w czwartki w godz. 9.00 do 13.00 w Klubie Uśmiech oraz we wtorki od 10.00 do 13.00 w Rusowie wsparcie świadczy psycholog. Ponadto psycholog zatrudniony jest w szkole, dostępny jest także w GOPS. W zakresie pomocy prawnej mieszkańcy kierowani są do PCPR, które przy wsparciu Starostwa Powiatowego kieruje szeroką ofertą pomocową dla mieszkańców powiatu (dodatkowa informacja w zakresie poradnictwa umieszczona jest na stronie internetowej GOPS). W okresie wzmożonej pomocy uchodźcom w formie umowy zlecenia zatrudniano psychologa z Ukrainy, który oferował pomoc osobom potrzebującym. W placówce wsparcia dziennego umożliwiono skorzystanie z poradnictwa rodzinnego w ramach realizowanych projektów. Udzielono około 50 porad, ponadto z pomocy skorzystało 399 osób z Ukrainy.

W związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy pracownicy socjalni aktywnie uczestniczyli w niesieniu pomocy obywatelom Ukrainy, którzy przebywali na terytorium Ustronie Morskie.

Dwoje pracowników socjalnych realizowało świadczenie 300 zł dla obywateli Ukrainy, a jeden pracownik socjalny pomagał w realizacji świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie osób z Ukrainy. Ponadto GOPS pozyskiwał żywność i art. higieniczne dla uchodźców i organizował wolontariuszy do dystrybucji tych artykułów. Codziennie przywożono także pieczywo z piekarni. Przy Ośrodku działał punkt wydawania odzieży dla Uchodźców, którego funkcjonowanie zabezpieczał GOPS. Przed uruchomieniem środków z Funduszu Pomocy, po przybyciu na teren gminy dzieci z Ukrainy, zorganizowano dla nich posiłki. Przeprowadzono zbiórkę pieniędzy z pomocą Fundacji „Mikołajek Nadmorski”, a właściciel Restauracji Skandynawska przygotowywał posiłki bez zarobku, po kosztach zakupu produktów. W tym trudnym okresie GOPS ściśle współpracował z sołectwem gminy Ustronie Morskie, z zarządzaniem kryzysowym UG, z prywatnymi przedsiębiorcami, którzy angażowali się w pomoc na rzecz Uchodźców. Gmina Ustronie Morskie przyjęła ponad 1000 uchodźców.

W grudniu 2022 roku Fundacja „Mikołajek Nadmorski” zaproponowała przygotowanie i rozdanie paczek dla dzieci z rodzin wskazanych przez GOPS. Działający w strukturze GOPS KLUB „Senior+” włącza się i sam inicjuje różne akcje pomocowe na rzecz społeczności lokalnej. Seniorzy pieką ciasta, organizują koncerty charytatywne i szereg innych akcji.

Współpracują ze szkołą i przedszkolem. Prowadzą wiele działań, które integrują środowisko lokalne i mają wymiar wielopokoleniowy.

INFORMACJA O DZIAŁANIACH OPS NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim zrealizował 3 projekty socjalne. Realizował ponadto inne działania na rzecz społeczności lokalnej.

„Świątecznych wspomnień czar”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim we współpracy ze Środowiskowym Ogniskiem Wychowawczym TPD „Wodny Świat” w Ustroniu Morskim w miesiącu grudniu 2022 r. zrealizował projekt socjalny pn. „Świątecznych wspomnień czar”. Projekt ten był skierowany do dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach świetlicowych. Celem projektu było przybliżenie tradycji i zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia, poznanie i nauka przygotowywania tradycyjnych potraw świątecznych, wzbudzanie szacunku wobec wiary, uwrażliwienie na sztukę, pobudzanie do działań artystycznych oraz zrozumienie i uświadomienie młodzieży prawdziwego aspektu świąt. Młodzież uczestnicząca w projekcie na warsztatach świątecznych poznawała tradycje, zwyczaje i obrzędy związane ze Świętami Bożego Narodzenia, własnoręcznie przygotowywała niepowtarzalne ozdoby świąteczne, dekorowała sale, wspólnie wypiekała świąteczne pierniczki. Uwieńczeniem warsztatów była atrakcja w postaci foto budki, która stała się doskonałą zabawą, okazją do zachowania beztrudnych wspomnień.

„Gwiazdka w zaciszu domu”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim we współpracy z Klubem Seniora w Ustroniu Morskim oraz Gminnym Ośrodkiem Kultury w Ustroniu Morskim zrealizował projekt socjalny pn. „Gwiazdka w zaciszu domu”. Projekt ten był skierowany do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych z terenu gminy Ustronie Morskie.

Osoby starsze, samotne, niepełnosprawne, chore są tą grupą, na którą Ośrodek zwraca szczególną uwagę i do których kieruje wiele swoich działań. Osoby starsze są objęte różnego rodzaju formami pomocy od finansowej na leki, leczenie, zakup posiłku lub żywności po pomoc w formie opału na zimę, usług opiekuńczych.

Celem projektu było przygotowanie upominków świątecznych dla beneficjentów wraz z magnesami świątecznymi wykonanymi własnoręcznie przez dzieci uczestniczące w warsztatach plastycznych Gminnego Ośrodka Kultury w Ustroniu Morskim wspólnie z członkami Klubu Seniora w Ustroniu Morskim. Upominki świąteczne mają utwierdzić beneficjentów w przekonaniu o przynależności do społeczności lokalnej oraz zapobiec poczuciu osamotnienia, porzucenia, zapomnienia i alienacji. Wręczenie paczek wraz z życzeniami miało na celu wywołanie pozytywnych emocji oraz wzmocnienia poczucia więzi społecznych. Obdarowanie upominkami świątecznymi to także okazja do kultywowania tradycji, stanowi też namiastkę do integracji międzypokoleniowej. Projekt stanowi szansę na wypracowanie pozytywnych relacji międzypokoleniowych. Wręczenie świątecznych upominków wraz z życzeniami oraz magnesami przygotowanymi przez dzieci i seniorów pozwoliło uczestnikom projektu w większym stopniu zaspokoić potrzebę przynależności, uznania oraz szacunku.

„Co mi w duszy ... maluje?”

W dniu 3 września 2022 r. dzieci i młodzież z gminy Ustronie Morskie spotkali się w Rusowie przed budynkiem dawnej Szkoły Podstawowej w celu spędzenia czasu wolnego i ukazania „Co mi w duszy... maluje?”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zakupił farby i pędzle, a młode pokolenie wykazało się kreatywnością. W wyniku akcji powstały piękne obrazy namalowane na foli, dla której ramę stanowiło ogrodzenie. Celem projektu była przede wszystkim aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, zwiększenie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, nauka wspólnego spędzania czasu. Przedsięwzięcie miało za zadanie zintegrowanie przez zabawę środowiska lokalnego - rodzin z dziećmi często ze sobą skonfliktowanych, wzajemne wsparcie, poczucie „bycia razem” oraz promocję aktywnych postaw wśród członków społeczności lokalnej z nastawieniem na pomaganie innym, uwrażliwienie na potrzeby jednostek słabszych.

Organizacja kolonii

W 2022 roku na kolonię letnią organizowaną przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał pięć miejsc dla dzieci, które mają utrudniony dostęp do wypoczynku, a udział w niej jest całkowicie bezpłatny. Kolonia odbyła się w miejscowości Lesko woj. podkarpackie w dniach 19.07-27.07.2022 r. a organizatorem było Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych im. Teresy Kras.

Projekt „Region Dobrego Wsparcia”

„Region Dobrego Wsparcia” to projekt finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 oraz budżetu państwa mający na celu zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym. Projekt jest realizowany w formule partnerskiej: Województwo Zachodniopomorskie (lider) wraz z Fundacją Nauka dla Środowiska, Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej i Caritas Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej.

W ramach projektu 26 seniorów z Gminy Ustronie Morskie korzystało bezpłatnie z opasek smartwatch, wyposażonych w przycisk alarmowy SOS. Ma to na celu przede wszystkim zwiększenie bezpieczeństwa osób starszych czy też mieszkających samotnie. Smartwatch umożliwia szybkie powiadomienie zdefiniowanych osób w potrzebie, do których wysyłana jest również wiadomość z lokalizacją osoby potrzebującej pomocy. Do pierwszej zdefiniowanej osoby wykonywane jest dodatkowo połączenie telefoniczne. Opaska posiada również funkcję mierzenia tętna i lokalizacji oraz informowania o upadku osoby noszącej opaskę, a dane te mogą być odbierane przez opiekuna za pomocą odpowiedniej aplikacji. Opaska może służyć również do odbierania rozmów telefonicznych.

„Opieka Wytchnieniowa”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki na to zadanie w łącznej kwocie 68.544,00 zł z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” edycja 2022 r. - umowa nr 389/ZPS-4/OW-A/2022 z dnia 03.03.2022 r. Program „Opieka wytchnieniowa” był realizowany od lutego do grudnia 2022 r. a jego celem było czasowe odciążenie członków rodziny lub opiekunów osób niepełnosprawnych od codziennych obowiązków, łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek oraz regenerację. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim w ramach programu zatrudnił 3 osoby na umowę zlecenie. Przyznano pomoc dla 13 podopiecznych

z orzeczeniem o niepełnosprawności, w tym jednemu dziecku. Łącznie zrealizowano w okresie od lutego do grudnia 2022 r. 1.680 godzin opieki, której koszt stanowił kwotę 68.290,37 zł.

W aktach kontroli znajdują się informacje Kierownika GOPS w Ustroniu Morskim na temat organizacji posiłków, pracy socjalnej oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

Akta kontroli str. 88-178

PODSUMOWANIE KONTROLI

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Kierownikiem ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu:

- W trzech spośród skontrolowanych spraw w zakresie zasiłków stałych stwierdzono błędy. Świadczenie zostało przyznane niezgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej - świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznaje się za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustala się, dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem. Przyznanie zasiłku stałego z pomocy społecznej zależne jest m.in. od stopnia niepełnosprawności. We wskazanych przypadkach świadczeniobiorcy posiadali orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (uprawnienie do świadczenia) z datą wcześniejszą niż miesiąc złożenia przez nich wniosku o przyznanie świadczenia w postaci zasiłku stałego. Świadczenie to wówczas należy przyznać, bez względu na dzień złożenia wniosku, za cały miesiąc i w pełnej wysokości. Ośrodek natomiast przyznał w jednym przypadku świadczenie od dnia przeprowadzenia wywiadu, a w drugim przypadku - od miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku (w celu wyrównania przerwy w wypłacie świadczenia). Jedną ze wskazanych decyzji o zmianie wysokości zasiłku stałego zawiera błąd formalny - powinna być wydana „z urzędu”, ze względu na zmianę przepisów (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej - Dz.U. z 2021 r., poz. 1296), a wpisano w jej treści „po rozpatrzeniu wniosku z 1.03.2022 r.”. Takiego wniosku nie odnotowano w aktach sprawy, ponadto wskazana data wniosku jest późniejsza niż data wydania decyzji - 3.01.2022 r.
- W dwóch przypadkach spośród skontrolowanych świadczeń niepieniężnych w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” data przeprowadzenia wywiadu była późniejsza niż data wydania decyzji.
- W trzech spośród skontrolowanych decyzji pomoc w postaci zasiłków celowych lub specjalnych zasiłków celowych przyznano na okres dłuższy niż jeden miesiąc (np. na 3 miesiące, 6 miesięcy). Świadczenie w postaci zasiłku celowego z zasady powinno być świadczeniem o charakterze jednorazowym na konkretny cel, a nie świadczeniem

okresowym. Zatem przyznawanie zasiłków jedną decyzją na okres 3-6 miesięcy w stałej miesięcznie kwocie nosi znamiona świadczenia okresowego, przekracza zatem założenia art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

- Zgromadzona dokumentacja w aktach indywidualnych spraw w zakresie świadczenia usług opiekuńczych zawiera błędy – w dwóch spośród skontrolowanych spraw dane w treści wywiadu były niespójne z wydaną decyzją administracyjną (np. w kwestii wysokości ustalonego dochodu). Ponadto zbędne było uzyskiwanie od klientów wniosków o podniesienie odpłatności za usługi w związku ze wzrostem dochodu (waloryzacja rent, emerytur). Zgodnie z art. 106 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej – „Decyzję administracyjną zmienia się lub uchyla na niekorzyść strony bez jej zgody w przypadku zmiany przepisów prawa, zmiany sytuacji dochodowej lub osobistej strony...”. Decyzje takie wydaje się „z urzędu”. Wątpliwość nasuwa również data zmiany odpłatności (np. od dnia 3 kwietnia, gdy wniosek, wywiad i decyzja są z 4 kwietnia 2023 r.). Zmiany odpłatności można dokonać od pierwszego dnia miesiąca.
- We wskazanej w treści protokołu sprawie nieprawidłowo naliczono odpłatność osoby bezdomnej za pobyt w schronisku. Dochód klienta nie przekraczał kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W takiej sytuacji, zgodnie z zapisem § 2 Uchwały Nr XLI/325/2018 Rady Gminy Ustronie Morskie z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie *szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Ustronie Morskie*, osobom osiągającym dochód do 100% kryterium udziela się wsparcia w postaci schronienia nieodpłatnie. Ponadto zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej - *Jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi nie może być wyższa niż 50% tego dochodu*. W analizowanej sprawie GOPS w Ustroniu Morskim naliczył odpłatność klienta za pobyt w schronisku dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi (koszt pobytu wynosił 80 zł za dobę) w wysokości 70% jego dochodu. W treści decyzji nie określono wyraźnie, że schronienia udzielono w schronisku z usługami opiekuńczymi. Zespół kontrolujący ustalił to dopiero na podstawie przedstawionej dokumentacji księgowej – oferty instytucji zapewniającej schronienie oraz faktury za pobyt osoby w schronisku z usługami opiekuńczymi.
- W sporządzanej dokumentacji występują błędy, np. w decyzjach administracyjnych. W jednej z analizowanych decyzji o udzieleniu wsparcia w postaci schronienia – uzasadnienie dotyczy innej osoby, umieszczonej w DPS, przywołano również przepisy dotyczące wnoszenia odpłatności za pobyt w DPS. Ponadto, jak wynika z zapisów dokumentu, decyzja wydana została 1 stycznia 2023 r., czyli w dzień ustawowo wolny od pracy. Występują również rozbieżności danych, zawartych w decyzji i wywiadzie.
- GOPS Ustronie Morskie w dniach kontroli nie przedstawił zespołowi kontrolującemu uchwały Rady Gminy Ustronie Morskie regulującej zasady sprawiania pogrzebu.
- Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Na terenie Gminy Ustronie Morskie nie utworzono i nie zapewniono miejsc w mieszkaniach treningowych lub

wspomaganych. Zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej nie jest zatem obecnie przez Gminę realizowane. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy.

- Podczas uzgodnień działań na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin nie korzystano jednak z określonego przepisami wzoru kontraktu socjalnego (art. 11 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 listopada 2010 r. – Dz. U. z 2010 r. Nr 218, poz. 1439), a z własnego druku, zawierającego braki lub nieścisłości, włącznie z przywołanymi przepisami. W myśl art. 45 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej *praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny*. Podobnie art. 108 ust. 1 tej ustawy wskazuje, że *w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu*.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia wynikały z błędnej interpretacji przepisów ustawy o pomocy społecznej w omawianych zakresach oraz braku wnikliwej kontroli dokumentacji przed wydaniem decyzji w sprawie. Skutkiem jest wydawanie decyzji z uchybieniami, udzielanie i wypłacanie świadczeń z nieodpowiednią datą, terminem, błędne ustalanie odpłatności w części analizowanych spraw.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 2 maja 2018 r. (Znak: K-S-1.431.1.3.2018.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie:

1. Poprawne sporządzano sprawozdania dotyczące realizacji programu rządowego w zakresie dożywiania
2. Terminowo sporządzano rodzinne wywiady środowiskowe, zgodnie z przepisami art. 106 ust. 4 i art. 107 ustawy o pomocy społecznej.

Zalecenia zostały zatem zrealizowane.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 4 czerwca 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim pod pozycją nr 1/2023.

Ustronie Morskie, dnia .....

Oświadczam, że w dniu ..... zostałam zapoznana z treścią protokołu oraz otrzymałam jeden jego egzemplarz.

Właściwe podpisy na oryginale